

De poh-ggz jeugd bewijst zijn meerwaarde

Gezond en gelukkig opgroeien

Als bij opgroeiende kinderen een probleem ontstaat, is het zaak dit snel helder te krijgen en de juiste hulp in te schakelen. De poh-ggz jeugd in de huisartsenpraktijk krijgt hierin een steeds belangrijkere rol en dat is een waardevolle ontwikkeling. Praktijksteun faciliteert sinds 2017 de inzet van deze professional in de huisartspraktijk en maakt na vier jaar de balans op.

TEKST: FRANK VAN WIJCK

Huisarts Esther van Laarhoven (Huisartsenpraktijk ROZET in Kaatsheuvel) is overtuigd van de meerwaarde van de poh-ggz jeugd in de huisartsenzorg. “Sabien, onze poh-ggz jeugd, vormt een brug tussen de huisartspraktijk, de jeugdhulp van de gemeente en de jeugdartsen van de GGD”, zegt ze. “Ze schakelt tussen deze partijen en neemt hierin het gezin mee. Ze heeft hiervoor meer tijd dan ik als huisarts en kan dus doorvragen. Soms is haar werk gericht op normaliseren, soms moeten de ouders juist aan de slag. Die neemt ze dan mee in het proces en ook de school als dit nodig is. Het is dus echt een netwerkfunctie, meer dan binnen de reguliere functie van de poh-ggz.” Het is precies deze waarde die Praktijksteun als heel belangrijk ziet en wil borgen. “De specifieke kennis, kunde én het netwerk van de poh-ggz jeugd stelt de huisarts in staat om binnen diens omvangrijke taakpakket

als poortwachter het verschil te maken voor de jeugd. Onze evaluatie toont aan dat daarmee een onnodig zware ggz-stempel vaak voorkomen kan worden”, zegt Thijs van Kempen, directeur van Praktijksteun.

Gezien en gehoord worden

De poh-ggz jeugd begint een steeds belangrijkere plaats in te nemen binnen de huisartsenzorg. “In 2020 contracteerden we bij dertien gemeenten en waren onze poh-ggz jeugd werkzaam bij 64 huisartspraktijken. Dit aantal is dit jaar al verder toegenomen”, zegt Carolien Oerlemans. De contactpersoon vanuit Praktijksteun voor gemeenten en huisartspraktijken noemt het een waardevolle ontwikkeling. “Ieder kind verdient het om gezond en gelukkig op te groeien”, zegt ze. “Daarbij hoort dat hij of zij zich in de ontwikkeling gezien en gehoord voelt, ook als dit niet vanzelfsprekend is binnen het eigen systeem. De huisartsenzorg kan hierin een bepalende rol spelen, door ervoor

te zorgen dat snel de juiste zorg op het juiste moment kan worden ingezet.”

Huisarts Van Laarhoven onderstreept hoe belangrijk het is dat de poh-ggz jeugd hierin een scherpe afweging maakt. “Moet zij een kind of jeugdige meer dan vijf of zes keer zien, dan is een verwijzing aan de orde”, zegt ze. “In de tussentijd kan zij overbruggingshulp bieden, want de wachtlijsten in de jeugdzorg zijn lang.”

‘Vaak kan een onnodig zware stempel worden voorkomen’

Kortdurend

In de praktijk wordt ongeveer veertig procent van de kinderen en jeugdigen gezien en geholpen door de poh-ggz jeugd zonder dat het tot een verwijzing komt. Dat blijkt uit een onderzoek van Praktijksteun naar de inzet van de poh-ggz jeugd die bij de organisatie werkzaam zijn. In 2020 doorliepen 1.486 kinderen en jeugdigen een traject bij een poh-ggz jeugd van Praktijksteun. Doorgaans gaat het om drie tot vijf contactmomenten, wat het kortdurend karakter van de behandeling en begeleiding duidelijk maakt. De aard van de problematiek is divers. In de meeste gevallen gaat het om angst, stress en overbelasting of stemmingsklachten, maar ook over trauma of overactiviteit. Minder frequent, maar ook voorkomend is sociale-, persoonlijkheids- of gedragsproblematiek of een specifieke leer- of ontwikkelingsstoornis. Marieke Couwenberg, vanaf de start vanuit Praktijksteun betrokken bij de contractering met gemeenten, legt uit: “De ervaring leert dat huisartsen steeds vaker ook bij milde problematiek of naar aanleiding van lichamelijke klachten – bijvoorbeeld hoofdpijn, vermoeidheid of lichamelijk onverklaarbare klachten – naar de poh-ggz jeugd verwijzen. Dit benadrukt het preventieve karakter van de functie.”

In 2020 was bij 467 jeugdigen (31 procent) sprake van een gerichte verwijzing voor verdere ondersteuning. Bij de meeste verwijzingen (66 procent) ging het om een jeugdhulpaanbieder (waaronder basis jeugd-ggz). Bij 27 procent van de verwijzingen was dit naar de specialistische jeugd-ggz. Bij vier procent ging het om een CJG/ wijk- of toegangsteam en bij drie procent om vrij toegankelijke zorg (nulde of eerste lijn). Bij enkele jeugdigen was er een dubbele verwijzing. Hieruit blijkt dat het voor een groot aandeel van de jeugdigen (40 procent) mogelijk is snel en laagdrempelig hulp binnen de huisartspraktijk te ontvangen en dat het minder vaak nodig is te verwijzen naar de tweede lijn. Zodra een verwijzing noodzakelijk bleek, was snelle opschaling mogelijk.

“De poh-ggz jeugd is goed op de hoogte van de sociale kaart, zodat er passend doorverwezen kan worden”, zegt Couwenberg. “De poh is onder andere het vaste aanspreekpunt voor de GGD en wijkteams. De beoordeling is goed. De doelgroep beoordeelt de inzet van de poh-ggz jeugd met een 8,6.”

Passend antwoord

De meerwaarde van de poh-ggz jeugd is dus duidelijk. “De huisarts is voor veel gezinnen en jeugdigen in Nederland het eerste aanspreekpunt wanneer zij zich zorgen maken over het welbevinden of de psychische gezondheid”, zegt Van Kempen. “De beperkte beschikbare tijd van de huisarts kan hierbij een hindernis vormen, net als het gebrek aan specifieke kennis, kunde en ervaring en de onduidelijkheid over en onbekendheid met het jeugddomein. Daarom ondersteunen wij huisartsen om een passend antwoord te formuleren op hulpvragen van kinderen en jeugdigen met psychische en/of psychosociale problematiek. Daartoe bieden wij de inzet van de poh-ggz jeugd, vanuit een co-financieringsconstruct tussen zorgverzekeraars en gemeenten, binnen de eigen praktijk. Op deze manier werken wij met de huisarts aan een stevige rol voor de huisartsenzorg waar het gaat over jeugdproblematiek. Wij leveren hierin ervaring, expertise en deskundig personeel. We vervullen een organiserende, ontzorgende en monitorende rol omtrent samenwerken met gemeenten en zorgen voor heldere financiële afspraken.”

Artikel in samenwerking met Praktijksteun, partner van De Eerstelijns

Vlnr. Thijs van Kempen, Marieke Couwenberg en Carolien Oerlemans.

HET HELE OVERZICHT

Het overzicht van de inzet van poh-ggz jeugd van Praktijksteun ontvangen?
 Marieke Couwenberg 06-49265152 m.couwenberg@praktijksteun.nl

 praktijksteun